

Stadswandeling 's Heerenberg

Auteur: Marycke Naber

Kasteel Huis Bergh, landgoed Bergh, Zwarte Molen

's-Heerenberg kreeg in 1379 stadsrechten van Heer Willem I van den Bergh. Het Neije Raethuys werd in 1531 gebouwd ter vervanging van het Ailde Raethuys. Het was het bestuurscentrum van zowel de stad als van het land van den Berge. Vergaderingen van de magistraat en van de geërfden van het graafschap Bergh hebben hier plaatsgevonden. Daarnaast werd er recht gesproken; in de kelder bevond zich een gevangenis. De raadhuisklok werd in vroeger tijden gebruikt om de burgers bijeen te roepen voor vergaderingen en bij rampen zoals branden.

Naast het stadscentrum loopt deze wandeling over het terrein van Huis Bergh, een der grootste kastelen van Nederland, daarna via het landgoed Bergh met de romp van de Zwarte Molen terug naar 's-Heerenberg. 65 % onverhard.

NB Vanwege restauratie is het kasteel pas in de loop van 2025 weer te bezichtigen. De voorburch met het kasteelcafé is wel toegankelijk.

Routebeschrijving

Loop vanaf de bushalte omhoog, dan LA (Oude Doetinchemseweg) en RD, Molenpoortstraat. Blijf RD lopen door de Molenstraat. Ga ter hoogte van de neogotische Sint Pancratiuskerk uit 1897 LA, Marktstraat, met aan je rechterhand Het Raethuys en links het Stadsmuseum Bergh in een 16e-eeuws herenhuis.

1. Ga de 1e straat RA, 's Gravenwal. Achter de muur voor de bocht naar rechts staat de Boetselaersborg uit 1550, een van de bezittingen van Huis Bergh. Ga op het kruispunt LA. *Aan je rechterhand staat de protestantse Sint-Pancras en Joriskerk, in 1259 gebouwd als slotkapel.* Loop RD door het poortgebouw van Kasteel Huis Bergh. *Als dit gesloten is, loop dan linksom om de slotgracht heen, ga bovenop de stadswal RA, dan het 2e pad scherp LA, zie verder bij routepunt 2.*

Het kasteel werd vanaf 1250 gebouwd door de Heren (vanaf 1486 Graven) van Bergh. In de Tachtigjarige Oorlog is Huis Bergh ernstig beschadigd. In de 17e eeuw kreeg het kasteel zijn huidige aanzien. In 1735 brandde de hoofdburcht geheel uit, waarna deze werd herbouwd. In 1912 werd het inmiddels vervallen kasteel verkocht aan textielabrikant Jan Herman van Heek, die het geleidelijk herstelde. In 1939 moest hij opnieuw beginnen, omdat een groot deel van de hoofdburcht wederom door brand was verwoest. In 1946 droeg Van Heek zijn eigendom over aan de Stichting Huis Bergh.

Loop RD over de voorburcht, neem een kijkje in de kerker onder de ronde toren. Ga na de brug over de slotgracht op de stadswal LA en het 1e pad schuin RA.

2. Houd rechts aan over de zichtas van het kasteel, met in de verte de kerktoren van Hoog Elten, en RD tussen de beukenhagen.

Hier bevindt zich blijkens een document uit 1461 de oudste tuin van Nederland. Links bevinden zich vakken met oude fruitrassen en wilde bloemen. Rechts biedt een tuin met vijver en bakstenen paadjes zicht op de voormalige overdekte Grafelijke Kaatsbaan uit 1560.

Ga het 1e pad LA, door het in de 18e eeuw aangeplante parkbos De Plantage, ga op de driesprong schuin RA en volg het brede halfverharde pad. Ga bij de T-splitsing RA. Loop op de kruising met de zichtas van het kasteel RD. Je passeert een afsluitboom. Ga aan het eind RA over de halfverharde weg, dan het 1e bospad LA, Buukebuske. *Officieel heet dit het Princessenbosje, aangezien de adellijke gasten van het kasteel er nogal eens kwamen wandelen.*

3. Steek de asfaltweg over en loop RD over het graspad. Dit kruist een klinkerweg. Ga aan het eind RA over de het smalle pad langs de asfaltweg (Peeskesweg), steek aan het eind van het pad de weg over en ga RA over het tegelpad langs het huis Vogelweide. Ga de 1e halfverharde weg LA, op de Y-splitsing schuin LA, Vossenweg. Verderop zie je links een bordje 'Burgers' Dierenpark'. *Dat is hier in 1913 door de familie Burgers begonnen en in 1923 verhuisd naar Arnhem.*
4. Ga daarna het 1e graspad RA, op de kruising RD over het bospad. Ga aan het eind LA over het smalle pad, aan het eind RA. Op de kruising ga je RA over het brede pad, op het karrenspoor LA. Ga op de schuine kruising scherp RA, dan het 1e pad LA.
5. Op de Y-splitsing ga je schuin RA, met voor je de romp van de Zwarte Molen of Beltmolen uit 1829, met daarop een infobordje. Houd tweemaal rechts aan, loop op de kruising na de afsluitboom RD langs de rechterkant van de parkeerplaats, daarna RD over de halfverharde weg, Herdersweg. Ga het 1e karrenspoor schuin LA, Bovensteenakkers, en houd links aan over de halfverharde weg. Steek de asfaltweg over en loop RD, Bovensteenakkers, ga aan het eind LA.
6. Loop op het brede kruispunt RD over de eenrichtingsweg (Benedensteenakkers). Aan het eind ga je LA, Slotlaan, na ca. 50 m RA de trap af, op de kruising LA over de stadswal. Ga vlak voor het eind LA het parkeerterrein op, langs het kanon dat door de Canadezen was gebruikt bij de bevrijding van 's-Heerenberg op 1 april 1945. Ga daarna RA en LA, Molenpoortstraat. Loop aan het eind daarvan RD over het klinkerpad naar het oorlogsmonument, vandaar over het grasveld en het onverharde pad naar de bushalte.

Praktische informatie

Bezienswaardigheden

Hoofdburcht Kasteel Huis Bergh, Hof van Bergh 8, 's-Heerenberg, 0341 661 281, huisbergh.nl. Museumkaart geldig.

Eten en drinken

Restaurant HJ'57, Molenpoortstraat 35, 0341 662 366, hj57.nl

Café De Snor, Molenstraat 2, 0341 661 266, grandcafedesnor.nl

Café De Gracht, Marktstraat 1, 0341 661 989, eetcafedegracht.nl

Kasteelcafé Heeren Dubbel, Hof van Bergh 8, 0341 675 090, heerendubbel.nl/kasteel-cafe

Eetcafé Georgio, Molenpoortstraat 50, 0341 662 525, eetcafegeorgio.nl

Overnachten

Kasteeltorens van Huis Bergh, zie bij 'Bezienswaardigheden'

Openbaar vervoer

Busstation 's-Heerenberg, bus 24 Doetinchem - 's-Heerenberg

Parkeren

In de buurt van de bushalte gratis (in het centrum parkeerzone max. 2 uur)

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/stadswandeling-s-heerenberg/20809/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In 'De mooiste landgoedwandelingen in de Achterhoek' beschrijft Marycke Janne Naber 12 rondwandelingen van 10 tot 15 km over 28 landgoederen in de afwisselende Achterhoek. Tevens heeft Marycke per route bewoners of beheerders van een landgoed geïnterviewd. De gids is te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50